

La situació dels fitosanitaris en producció agrària ecològica

L'aplicació dels fitosanitaris en producció agrària ecològica s'entén com a últim recurs en una finca que, en principi, hauria de ser capaç de trobar i mantenir al màxim un equilibri que li permetés prescindir-ne. Però el cert és que són utilitzats tant per pagesos professionals com per horts d'autoconsum i ara mateix la situació reglamentària és prou confusa per tenir la certesa de quins estan autoritzats i quins no en cada cas. En aquest article, l'autora ens aclareix el panorama per no perdre'ns.

TEXT I IMATGES: NÚRIA CUCH, ENGINYERA AGRÒNOMA.

1. Per a llegir la definició completa adreceu-vos al Reglament CE 1107/2009 article 2.

2. Annex I del Reg CE 1107/2009. Aquest annex es modifica regularment. El Ministeri d'Agricultura manté una publicació actualitzada a http://www.magrama.gob.es/agricultura/pags/fitos/registro/fichas/pdf/lista_sa.pdf

Situem-nos: què s'entén per fitosanitari?

La paraula fitosanitari té una definició legal establerta en el marc de la Unió Europea. De forma resumida diu que un fitosanitari és tota aquella substància destinada a protegir els vegetals d'organismes nocius, a influir en els processos vitals dels vegetals de forma diferent que ho fan els nutrients, a millorar la conservació dels vegetals (no hi estan inclosos els conservants, que tenen normativa pròpia) i a destruir vegetals o controlar-ne el seu creixement¹. És a dir, està parlant d'insecticides, fungicides, molusquicides, herbicides, hormones i atraients.

A la pràctica, la Unió Europea estableix una llista (ens hi referirem com Annex I) de substàncies o matèries actives que són considerades fitosanitaris a la Unió Europea². Per altra banda, cada estat membre ha d'autoritzar al seu territori l'ús de cada producte comercial que contingui qualsevol de les matèries actives de l'Annex I. Això fa que hi hagi productes autoritzats en un país de la U.E. que no ho estan en un altre. Per exemple, el polisulfur de calci està autoritzat a Espanya i Itàlia però no a França. Això ho hem

de tenir en compte quan llegim documents amb recomanacions fitosanitàries d'altres països europeus perquè poden estar recomanant productes que aquí no estan autoritzats³. També hem de tenir en compte que l'autorització estatal d'un producte comercial defineix per a quines plagues/malalties i per a quines espècies vegetals està autoritzat. Podem trobar productes comercials que estan autoritzades per a un cultiu però no per a un altre. Cada producte fitosanitari comercial autoritzat té un número de registre que l'identifica.

Per altra banda, en l'àmbit estatal s'ha establert una altra normativa per regular altres mitjans de defensa fitosanitària que no estan inclosos a l'Annex I, ja que no són substàncies; són organismes de control biològic, trampes i determinats tipus de dispositius de monitoreig⁴.

Qui pot fer servir aquests productes?

Arran de la normativa europea sobre Ús sostenible de fitosanitaris ja trasposada a Espanya⁵, a partir del dia 26 de novembre de 2015 les persones que vulguin comprar i/o utilitzar un producte

01. Atomitzador en funcionament.

3. A la pàgina web del Ministeri d'Agricultura podem trobar el Registro de Fitosanitarios on podem fer recerques de quins productes comercials estan autoritzats a Espanya i la fitxa de condicions d'ús respectiva. <http://www.magrama.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro/menu.asp>.

4. Aquest és l'accés al llistat de productes a base d'organismes de control biològic autoritzats a nivell espanyol: http://www.magrama.gob.es/agricultura/pags/fitos/registro/fichas/pdf/Registro_OCB_web.pdf.

5. En l'àmbit europeu Directiva 2009/128/CE trasposada al Reial Decret 1311/2012.

6. El contingut d'aquest annex II es va modificant regularment. Per saber què està autoritzat a cada moment el millor és anar al document consolidat que hi ha al web del departament d'agricultura <http://pae.gencat.cat/ca/normativa/>

fitosanitari hauran d'acreditar el seu nivell de formació al respecte. Hi ha dues categories bàsiques d'usuari; amb Carnet d'aplicador de fitosanitaris i sense Carnet.

Així doncs, si no es disposa d'aquest Carnet, a partir del 26 de novembre de 2015 només es podran adquirir i utilitzar productes autoritzats per a ÚS NO PROFESSIONAL. A més, aquests productes sempre estaran envasats en volums/pesos inferiors a mig litre/quilo. Les botigues que venen aquests productes hauran d'exigir el Carnet d'Aplicador a qui vulgui comprar qualsevol producte fitosanitari d'ús professional.

Per saber quins fitosanitaris no requereixen Carnet podem anar al Registro de Fitosanitarios del Ministeri d'Agricultura³ i consultar la fitxa del producte que interessi i verificar si inclou com a ús Jardineria exterior domèstica, que és l'única categoria no professional que actualment consta al registre. També es pot fer una cerca per Àmbit d'aplicació/Jardineria exterior domèstica però pot ser que algun producte quedi exclòs.

Quins estan autoritzats?

La normativa general que hem vist fins ara s'aplica també a l'agricultura ecològica. Però la normativa ecològica és encara més restrictiva; només es poden aplicar aquells fitosanitaris autoritzats a l'Estat espanyol les matèries actives dels quals surten també a l'Annex II del Reglament de l'agricultura ecològica⁶.

Ja és prou complicat tot plegat, però a més s'han d'afegir algunes incoherències de la norma-

Els olis vegetals autoritzats com a fitosanitaris en agricultura ecològica són aquells que apareixen a l'Annex I: oli de citronella, oli de colza, oli de clau i oli de menta verda. El de citronella, però, actualment no té cap producte comercial autoritzat a Espanya. Per altra banda, els olis d'eucaliptus, marduix, farigola i brots de grossella negra

Les botigues hauran d'exigir el Carnet d'Aplicador a qui vulgui comprar qualsevol producte fitosanitari d'ús professional

havian estat a l'Annex I però en van ser exclosos perquè es van deixar de considerar fitosanitaris. Tanmateix, a Espanya no hi havia productes autoritzats amb aquestes matèries actives.

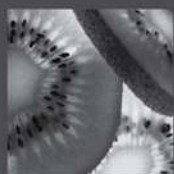
Els repel·lents per l'olor i la sorra de quars surten a l'Annex I però no hi ha productes autoritzats a Espanya. La sorra de quars, però, és l'ingredient principal del preparat 501 de la biodinàmica i com a tal, generalment cadascú se'l prepara a casa.

A part d'aquests productes esmentats, tots els altres que surten a l'annex II del Reglament de l'agricultura ecològica estan a l'Annex I dels fitosanitaris europeus i tenen fitosanitaris autoritzats a Espanya. Caldrà veure en cada cas si estan també comercialitzats en formats per a ús no professional per poder emprar en horts domèstics, ja que el que defineix quin tipus de producte fitosanitari es pot utilitzar en un hort d'autoconsum no és el fet de ser hort domèstic sinó quina és la qualificació de la persona que utilitzarà els fitosanitaris i si el producte està autoritzat per a aquest ús i aquesta qualificació.

Ara bé, la principal recomanació en un hort domèstic és evitar qualsevol ús de fitosanitaris! ✨

Algunes matèries utilitzables a altres països no estan autoritzats a Espanya

tiva: en aquesta llista hi ha matèries actives que no surten a l'Annex I i n'hi ha que, tot i sortir-hi, no tenen productes autoritzats a Espanya. Per exemple: la cera d'abelles, la lecitina, la quassia, l'hidròxid de calci i la laminarina surten actualment a l'Annex II de l'agricultura ecològica però no surten a l'Annex I de matèries actives autoritzades a Europa.

Hortec som una cooperativa que produeix i distribueix fruites i verdures de conreu ecològic.

Treballem amb estima i dedicació perquè l'alimentació amb productes ecològics sigui una realitat per a tothom.

Si està interessat en oferir els nostres productes al seu establiment, contacti amb nosaltres i l'informarem.

Hortec
frutes i verdures de conreu ecològic